

Centrum Badania Opinii Społecznej

ul. ŻURAWIA 4 skr. pt. 24 00-955 WARSZAWA 15

SEKRETARIAT: 28-37-04, 29-35-69

ZESPÓŁ REALIZACJI BADAŃ: 40-56-41

TELEFON DYŻURNY: 21-34-34

BS/351/11/86

WIZYTA W POLSCE
PREMIERA ZWIĄZKU RADZIECKIEGO N. RYŻKOWA
Wyniki sondażu

Grudzień 1986

W październiku 1986 r. przeprowadzono badanie¹ dotyczące m.in. stosunków w obozie państw socjalistycznych, a zwłaszcza znaczenia wizyty premiera Związku Radzieckiego dla Polski.

Z poniższego zestawienia danych wynika, że wizyta N.Ryżkowa tylko w opinii niewielkiej części badanych /8,6%/ może mieć niekorzystne skutki dla Polski.

Ocena znaczenia wizyty	Badani
Zdecydowanie korzystne	4,5
Raczej korzystne	26,7
Ani korzystne, ani niekorzystne	25,9%
Raczej niekorzystne	5,6
Zdecydowanie niekorzystne	3,0
Trudno powiedzieć	34,3%

Jak w aspekcie wizyty premiera ZSRR są oceniane stosunki łączące Polskę z innymi krajami? Informacje na ten temat zawiera tabela 2.

Tabela 2

w procentach

Przedmiot oceny	Ocena							
	bardzo dobra	dobra	dość dobra	ani dobra, ani zła	raczej zła	zła	bardzo zła	trudno powiedzieć
Stosunki polsko-radzieckie	10,7	28,0	24,0	20,6	3,9	2,4	2,9	7,1
Stosunek państw socjalistycznych do Polski	4,3	23,8	33,9	23,5	5,8	2,5	0,9	5,0
Sytuacja wewnętrzna w krajach socjalistycznych	1,3	11,1	23,1	27,1	13,9	6,7	3,9	12,7

Dla większości badanych stosunki polsko-radzieckie wydają się układać co najmniej dość dobrze /62,7%/. Podobnie jest postrzegany stosunek państw socjalistycznych do Polski /69%/, aczkolwiek w tym przypadku nieco rzadziej pojawiają się oceny najwyższe. Sytuacja wewnętrzna w tych krajach jest oceniana mniej

¹ "Co o tym myślisz? /8/" - Badanie zrealizowano na 1473-osobowej próbie reprezentatywnej dla dorosłej ludności Polski.

optymistycznie /za co najmniej dość dobrą uznało ją 35,5% badanych/.

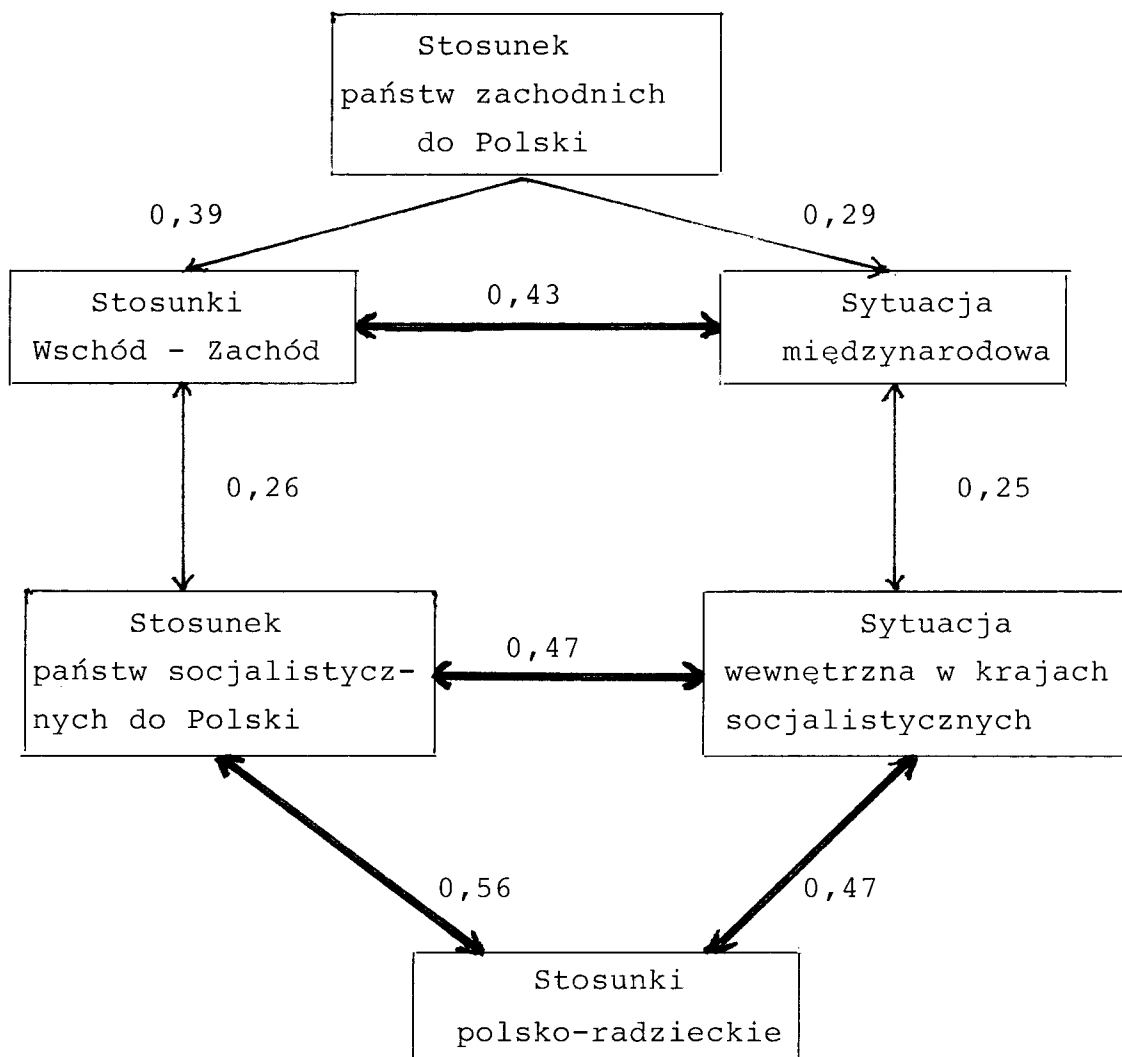
Opinie w omawianych kwestiach są ze sobą silnie powiązane /rys.1/. Można zatem było oczekiwać, że powiązane z nimi są również oceny dotyczące wizyty N.Ryżkowa. Dostępne dane potwierdzają to przypuszczenie /tab.3/. Osoby pozytywnie oceniające skutki wizyty premiera ZSRR na ogół pozytywnie wyrażały się również o stosunkach polsko-radzieckich, sytuacji w krajach socjalistycznych czy też ich stosunku do Polski. Warto zwrócić uwagę, że prawie 60% osób nie umiejących bądź nie chcących ocenić stosunków Polski z innymi krajami wybrało odpowiedź "trudno powiedzieć" także w odniesieniu do wizyty N.Ryżkowa.

Podsumowując należy podkreślić, że zarówno skutki wizyty premiera ZSRR dla Polski, jak też pośrednio jej wpływ na stosunki Polski z innymi krajami socjalistycznymi są oceniane na ogół pozytywnie. Oceny te są determinowane przede wszystkim przez cechy społeczno-demograficzne /wykształcenie, przynależność społeczno-zawodowa, miejsce zamieszkania, sytuacja materialna/ oraz postawy polityczne, wyrażające się uczestnictwem w organizacjach politycznych, ale też w życiu kościoła. Pozytywne oceny wystawiają głównie członkowie partii i stronnictw politycznych, osoby z mniejszych ośrodków miejskich i wsi, niepraktykujące, średnio lub dobrze sytuowane, o wykształceniu niższym niż akademickie oraz nie pełniące ról kierowniczych bądź inżynierskich.

Negatywne oceny zarówno skutków wizyty radzieckiego premiera, jak też stosunków Polski z innymi krajami socjalistycznymi oraz sytuacji w tych krajach najczęściej są wyrażane przez osoby: nie należące do organizacji społeczno-politycznych, praktykujące religijnie, źle oceniające swoją sytuację bytową, mieszkające w wielkich miastach, zajmujące stanowiska kierowników bądź specjalistów.

Na uwagę zasługuje problem wiarygodności wniosków płynących z przedstawionych danych, albowiem około 1/3 badanych nie dokonało rzeczywistej oceny skutków wizyty wybierając odpowiedź "trudno powiedzieć". Można przypuszczać, że istotny wpływ mają tu dwa czynniki: brak zainteresowania /i w konsekwencji wiedzy/

respondentów bądź drażliwość pytań. W tym drugim przypadku brak zdania może kryć w sobie niechętnie ujawniane oceny negatywne i w ten sposób ważyć na wnioskach.

Rys. 1. Związki między wybranymi aspektami sytuacji politycznej w opiniach respondentów

Uwaga - Cyfry przy strzałkach oznaczają siłę związku według współczynnika, który przyjmuje wartości od -1 do +1. Wartość współczynnika powyżej 0,4 uważa się za przejaw dość silnej zależności w postrzeganiu porównywanych aspektów. Przykładowo, jeśli respondent ocenia stosunki polsko-radzieckie jako bardzo dobre, to z dużym prawdopodobieństwem tak samo oceni stosunek państw socjalistycznych do Polski /i odwrotnie/.

Tabela 3

w procentach

Ocena znaczenia wizyty N. Ryżkowa dla Polski	Stosunki polsko-radzieckie				Stosunek państw socjalistycznych do Polski				Sytuacja wewnętrzna w krajach socjalistycznych			
	dobry	ani dobre, ani złe	złe	trudno powiedzieć	dobry	ani dobry, ani zły	zły	trudno powiedzieć	dobra	ani dobra, ani zła	zła	trudno powiedzieć
Korzystna / odpowiedź "zdecydowanie i raczej korzystna" / Ani korzystna, ani niekorzystna Niekorzystna / odpowiedź "zdecydowanie i raczej niekorzystna" / Trudno powiedzieć	45,2	8,2	7,4	4,8	43,5	10,7	12,6	6,8	51,5	27,8	11,1	20,4
	21,2	37,5	28,9	28,8	22,2	36,1	28,1	20,3	18,7	32,4	36,7	15,6
	3,6	12,8	34,8	6,7	3,1	14,1	28,1	14,9	2,3	8,0	21,9	3,8
	30,0	41,5	28,9	59,6	31,2	39,0	31,2	58,1	27,5	31,8	35,3	60,2